

An impressionistic painting of a landscape. The scene features a path or road winding through a wooded area. The trees are rendered with thick, textured brushstrokes in various shades of green, brown, and blue. The ground is a mix of earthy tones, including browns, yellows, and greys. The overall style is characteristic of Impressionism, with a focus on light and color over fine detail.

EUGENIUSZ

EIBISCH

PODRÓŻ WŁOSKA

EUGENIUSZ EIBISCH

PODRÓŻ WŁOSKA

KATALOG WYSTAWY
DESA UNICUM

4-22 SIERPNIA 2025
WARSZAWA

SPIS TREŚCI

- 4. KALENDARIUM ŻYCIA I TWÓRCZOŚCI**
- 7. EUGENIUSZ EIBISCH. PODRÓŻ WŁOSKA. WSTĘP DO KATALOGU**
- 8. EUGENIUSZ EIBISCH. MALARZ KOLORU, MATERII I FORM**
- 10. EIBISCH W KRĘGU ÉCOLE DE PARIS. PARYSKA DROGA MALARZA**
- 50. EUGENIUSZ EIBISCH. RYSUNEK JAKO AUTONOMICZNY JĘZYK TWÓRCZY**
- 88. SPIS PRAC**
- 89. STOPKA REDAKCYJNA**

KALENDARIUM ŻYCIA I TWÓRCZOŚCI

1895/1896	•	Eugeniusz Eibisch urodził się 30 grudnia 1895 w Lublinie. Chcąc opóźnić pobór do wojska dla syna, rodzice zgłosili jego urodziny dopiero 15 stycznia 1896. We wszystkich dokumentach Eibischa jest wpisana nieprawdziwa data urodzin.
1914	•	Eugeniusz rozpoczyna naukę w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie pod kierunkiem Jacka Malczewskiego i Wojciecha Weissa.
1922	•	Uzyskuje stypendium rządu francuskiego. Wyjeżdża do Paryża i zamieszkuje na Montparnasse. Wiąże się z kręgiem artystów École de Paris, m.in. z Chaimem Soutinem, Mauricem Utrillem, Louisem Marcoussisem, Wacławem Zawadowskim, Henrykiem Haydenem, Mojżeszem Kislingiem i Eugeniuszem Zakiem.
1925	•	Wystawia swoje prace na Salonie Jesiennym (Salon d’Automne) w Grand Palais w Paryżu.
1926	•	Bierze udział w Salonie Niezależnych (Salon des Independents) w Palais de Bois, Porte-Maillot w Paryżu.
1926	•	Wystawia swoje obrazy w Krakowie wraz z członkami Cechu Artystów Plastyków „Jednoróg”.
1928	•	Georges Bernheim organizuje Eibischowi pierwszą indywidualną wystawę w swojej paryskiej galerii. Większość jego prac zostaje sprzedana.
1929	•	Uczestniczy w pokazie polskiej sztuki w Galerie Bonaparte w Paryżu.
1933	•	Reprezentuje Polskę na Międzynarodowej Wystawie Sztuki zorganizowanej przez College Art Association w Nowym Jorku.
1939	•	Powraca do Krakowa. Rozpoczyna pracę pedagogiczną jako profesor w ASP, gdzie obejmuje katedrę rysunku ogólnego.
1945	•	Zostaje nominowany na rektora ASP w Krakowie.
1946	•	Otrzymuje nagrodę plastyczną miasta Krakowa.
1955	•	Bierze udział w wystawie „Six Polish Painters” w Gallery of Art w Waszyngtonie.
1960	•	Otrzymuje International Guggenheim Award za obraz olejny na płótnie „Akt” z 1958.
1962	•	Uczestniczy w XXXI Biennale w Wenecji, reprezentując Polskę w Pawilonie Polskim.
1970	•	Intensywnie podróżuje, szczególnie często odwiedza Włochy.
1974	•	Bierze udział w wystawie „Malarze Zborowskiego” w Galerie Saint-Honore w Paryżu.
1985	•	W miejscowości Tropea we Włoszech umiera jego żona Franciszka.
1987	•	Artysta umiera 7 marca w Warszawie.

Eugeniusz Eibisch, fot. Władysław Miernicki, 1957 - 1960.
źródło: Zbiory NAC on-line

Teresa Soldenhoff

EUGENIUSZ EIBISCH

PODRÓŻ WŁOSKA

Wstęp do katalogu

W tytule wystawy „Podróż Włoska” kryje się więcej niż tylko geograficzna nazwa celu podróży. To symboliczna podróż przez świat, w której Eugeniusz Eibisch odnajduje źródło swojej twórczej energii i artystycznej refleksji. Choć prezentowane prace nie pochodzą bezpośrednio z okresu pobytu artysty we Włoszech, to duch tego miejsca przenika je subtelnie, niosąc ze sobą ciepło południowego światła, harmonię form i poetykę barw.

Kolor w malarstwie Eibischa nie jest jedynie środkiem wyrazu – to budulec rzeczywistości obrazu, język, którym tworzy on własne światy. Jego paleta, zrównoważona i nasycona, stanowi most między klasyczną tradycją a nowoczesnym rozumieniem malarstwa. Prace zgromadzone na tej wystawie ukazują, jak głęboko artysta rozumiał kolor jako siłę konstrukcyjną, nadającą kształt, rytm i emocje.

Wystawa ukazuje Eibischa jako artystę w pełni dojrzałego, ale wciąż otwartego na impuls z zewnątrz. Inspiracje z podróży są nie tylko tematem, lecz także pretekstem do pogłębienia formalnych poszukiwań – świadectwem malarza, który nieustannie szukał formy odpowiadającej przeżyciu.

Prezentowane dzieła to efekt wieloletnich doświadczeń, poszukiwań i refleksji nad istotą malarskiego medium. Eibisch w swojej sztuce nie stara się wiernie oddać widzialnej rzeczywistości, lecz tworzy własne, kolorystyczne światy, które choć zakorzenione w tradycji europejskiej, są wyrazem jego indywidualnej wrażliwości i wizji.

EUGENIUSZ EIBISCH

MALARZ KOLORU, MATERII I FORM

Twórczość Eugeniusza Eibischa (1896–1987) należy do kanonu polskiego malarstwa XX wieku, a jego nazwisko wymieniane jest obok najwybitniejszych przedstawicieli nurtu koloryzmu. Artysta urodzony w Lublinie kształcił się w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w pracowniach Jacka Malczewskiego i Wojciecha Weissa, a następnie w Paryżu, gdzie związał się ze środowiskiem École de Paris. Był artystą głęboko zakorzenionym w europejskiej tradycji malarskiej, a zarazem silnie związanym z poszukiwaniami awangardy 1. połowy XX wieku.

Po II wojnie światowej Eibisch objął profesurę w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, gdzie pełnił funkcję rektora uczelni w latach 1945–49. Jako pedagog wywarł znaczący wpływ na powojenne pokolenie malarzy polskich, m.in. na Jerzego Nowosielskiego czy Jana Lebensteina. Współtworzył nowoczesny model nauczania malarstwa, oparty na klasycznym warsztacie, ale otwarty na poszukiwania formalne.

Z ogromnym zaangażowaniem wspierał młodych twórców, widząc w nauczaniu nie tylko obowiązek, ale i misję. Jego troska o kolejne pokolenia artystów znalazła wyraz również po jego śmierci – powołana została Fundacja im. Franciszki Eibisch, która od 2004 przyznaje prestiżową Nagrodę Eibischa, wyróżniającą najciekawsze indywidualności w młodej polskiej sztuce.

Tym, co wyróżniało Eugeniusza Eibischa spośród innych kolorystów, była charakterystyczna „ciężkość” materii malarskiej oraz monumentalne traktowanie form. Podczas gdy pozostali przedstawiciele tego nurtu budowali obrazy z lekkich, świetlnych plam i pulsującego koloru, Eibisch dążył do efektu rzeźbiarskiego – jakby kolor był dla niego nie tylko światłem, lecz także tworzywem, z którego formuje przestrzeń obrazu. Jego paleta, choć oszczędna, pełna była wysmakowanych zestawień ciepłych ugrów, karminów, zieleni i błękitów, nasyconych światłem i gęstością olejnej faktury. Charakterystyczna dla jego stylu była także tendencja do syntetyzowania kształtów i nadawania im niemal architektonicznej struktury.

„Warstwa farby, jaką nakładał Eibisch na płótno, jest zróżnicowana: w początkowym okresie jego twórczości najczęściej powierzchnie zakładał farbą cienko, później zdarzało się, że wielokrotnie przemalowywał swoje obrazy, posługując się grubymi impastami sięgającymi kilku milimetrów. Cechą wspólną obrazów jest obfite używanie oleju lub pokostu. W późniejszym okresie artysta zaczął stosować w dużych ilościach środki opóźniające wysychanie oleju, co spowodowało, iż w wielu miejscach zacieki olejne pozostały niewyschnięte. Artysta nie pokrywał swoich prac werniksem. Barwy nasycone uzyskiwał dzięki obfitemu używaniu oleju” (Eugeniusz Eibisch. Mnie interesuje tylko malarstwo, katalog wystawy, Muzeum Lubelskie, Lublin 2007, s. 25).

EIBISCH W KRĘGU ÉCOLE DE PARIS PARYSKA DROGA MALARZA

Eugeniusz Eibisch przybył do Paryża w 1923, mając za sobą studia w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz pierwsze doświadczenia wystawiennicze. Wkrótce osiadł w dzielnicy Montparnasse, w centrum życia artystycznego ówczesnej stolicy sztuki. Eibisch spędził w Paryżu aż 17 lat (1922-39), wchodząc w paryski krąg École de Paris i nawiązując długoletnie kontakty z najważniejszymi artystami i intelektualistami tamtej epoki. W kręgu przyjaciół znalazł się między innymi Chaim Soutine, Kisling, Marcoussis, Utrillo, Francis Ponge czy Roger Martin du Gard.

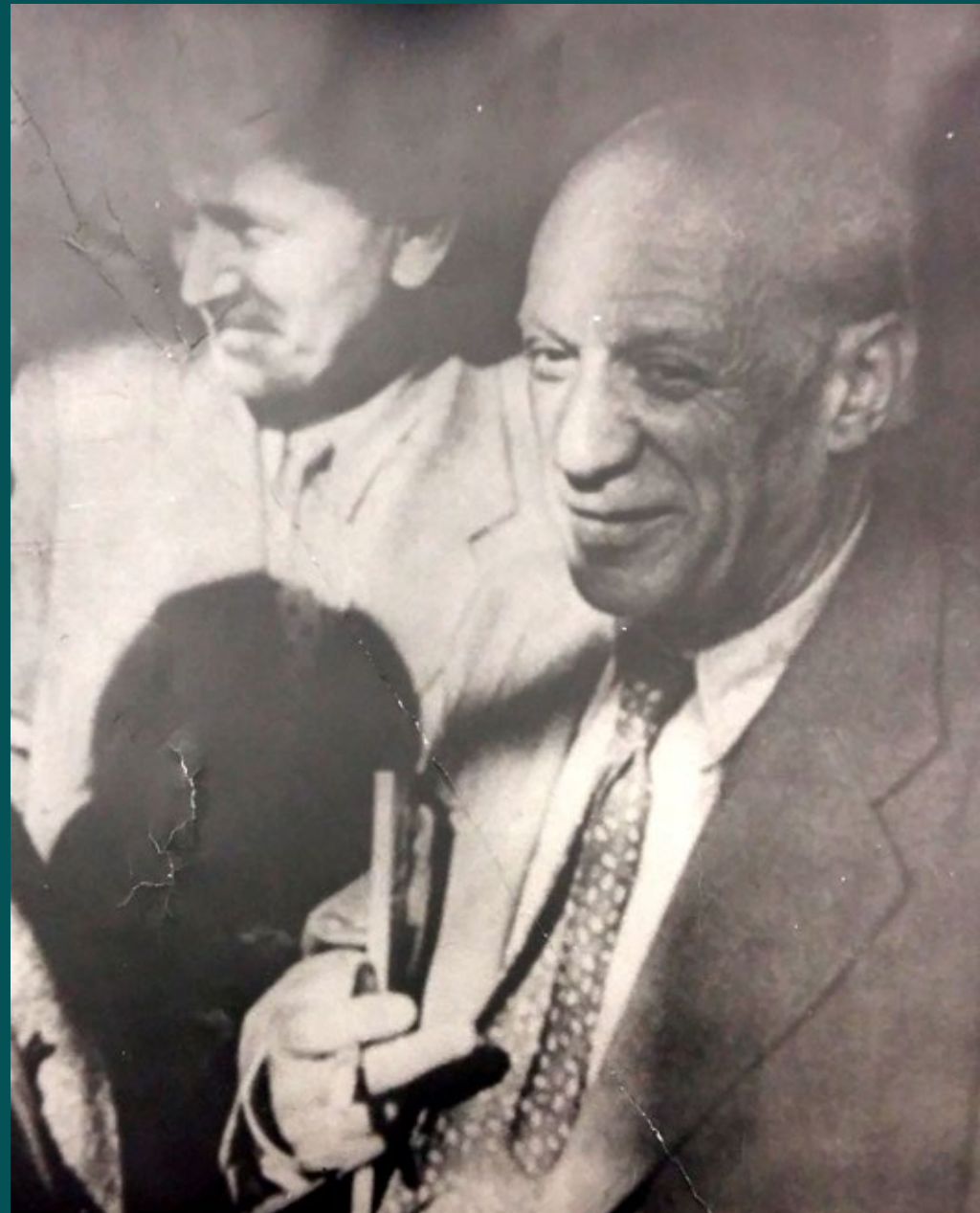
„Z wybitnymi artystami tego okresu Eibisch dzielił blaski i trudy życia w artystycznej bohemie, współtworząc legendę miasta. W Paryżu też poznał swoją przyszłą żonę, Franciszkę, wedle jednej z opowieści miss Paryża, którą adorować miał także Picasso. Piękna Franciszka została muzą i towarzyszką życia Eibischa” (Justyna Napiórkowska, „Eugeniusz Eibisch i artystyczna bohema Paryża”).

W 1925 zadebiutował na Salonie Jesiennym (Salon d’Automne) - jednym z najważniejszych paryskich salonów wystawienniczych. Jego martwe natury i pejzaże, choć spokojne w wyrazie, od razu zwróciły uwagę krytyków. Już rok później, w 1926, artysta wziął udział w Salonie Niezależnych (Salon des Indépendants), gdzie jego twórczość dostrzegli i docenili dwaj wpływowi marszandzi: Leopold Zborowski i Georges Bernheim. To spotkanie otworzyło przed Eibischem drogę do paryskiego rynku sztuki i trwałej obecności w międzynarodowym obiegu artystycznym.

Eibisch podpisał znaczące kontrakty z Leopoldem Zborowskim oraz galerią Georges’a Bernheima. Zborowski, znany z mecenatu nad Modiglianím i Soutinem, promował go w paryskich salonach, umożliwiając wystawy w renomowanych galeriach Paryża.

Współpraca z Bernheime’em oraz Zborowskim miała kluczowe znaczenie dla rozwoju kariery Eibischa, umożliwiając mu dotarcie do szerszego kręgu odbiorców i kolekcjonerów sztuki.

Szczególnie ciekawa była jego późniejsza relacja z Picassem, który w 1948 przyjechał na Kongres Pokoju do Wrocławia z inicjatywy Eibischa. Ten epizod pokazuje, że Eibisch nie był jedynie biernym uczestnikiem paryskiej sceny artystycznej - odgrywał aktywną rolę jako pośrednik między środowiskami twórczymi Europy Zachodniej i Środkowej.

Pablo Picasso i Eugeniusz Eibisch,
fot. dzięki uprzejmości archiwum Fundacji im. Franciszki Eibisch

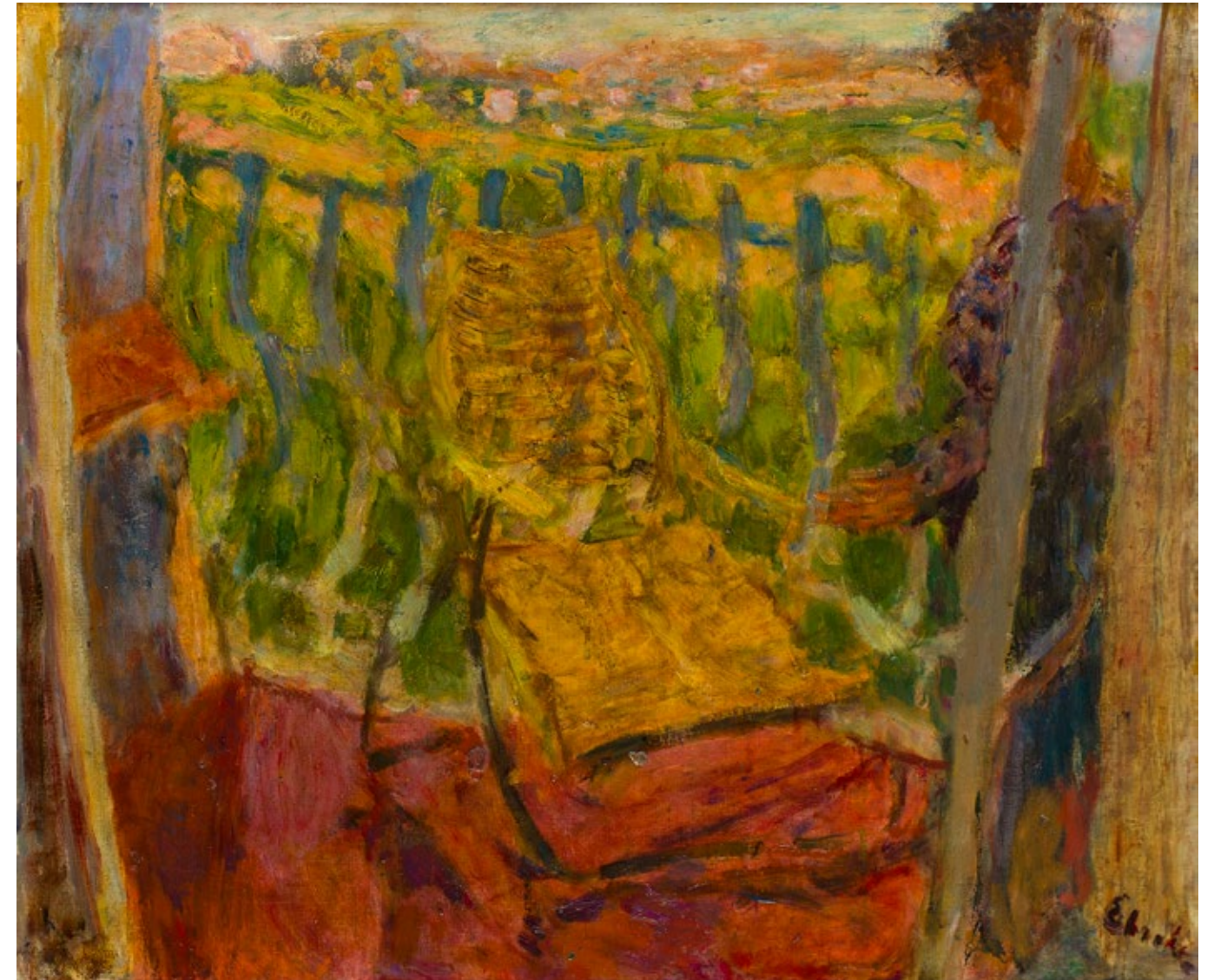

Franciszka Eibisch,
fot. dzięki uprzejmości archiwum Fundacji im. Franciszki Eibisch

I.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

LEŻĄK I KOBIETA W OGRODZIE

olej/ płótno, 61 x 73 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

II.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PARASOLE NA PLAŻY

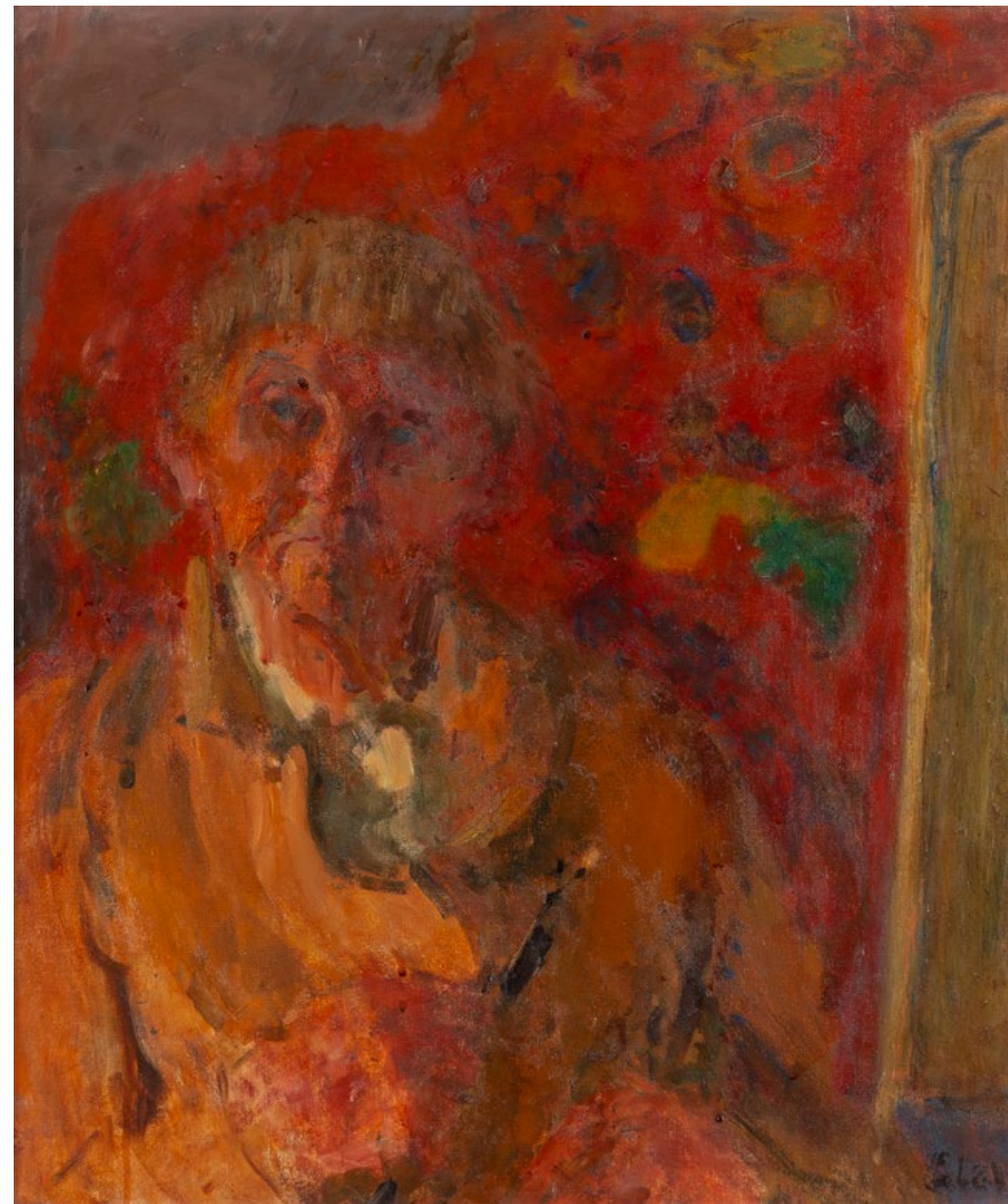
olej/ płótno, 40 x 73,5 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

III.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

AUTOPORTRET

olej/ płótno 62,5 x 52,5 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

IV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PORTRET FRANCISZKI EIBISCH, LATA 60. XX W.

olej/ płótno, 75,5 x 61 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

V.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

CHŁOPIEC JEDZĄCY OWOCE

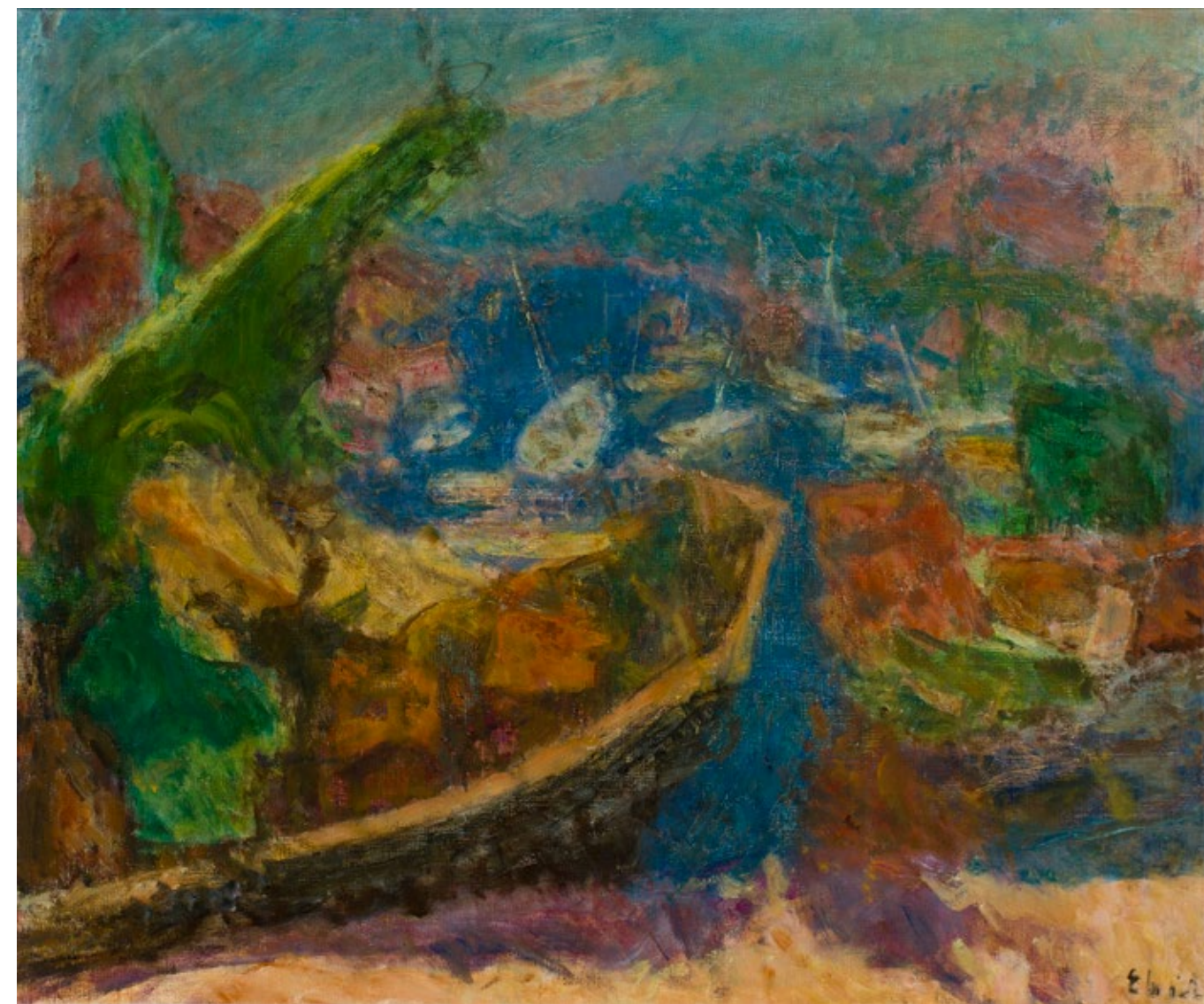
olej/ płótno, 70 x 80 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

VI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

ŻAGŁÓWKI W ZATOCE

olej/ płótno, 60,5 x 72,5 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

VII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

FRAGMENT PORTU

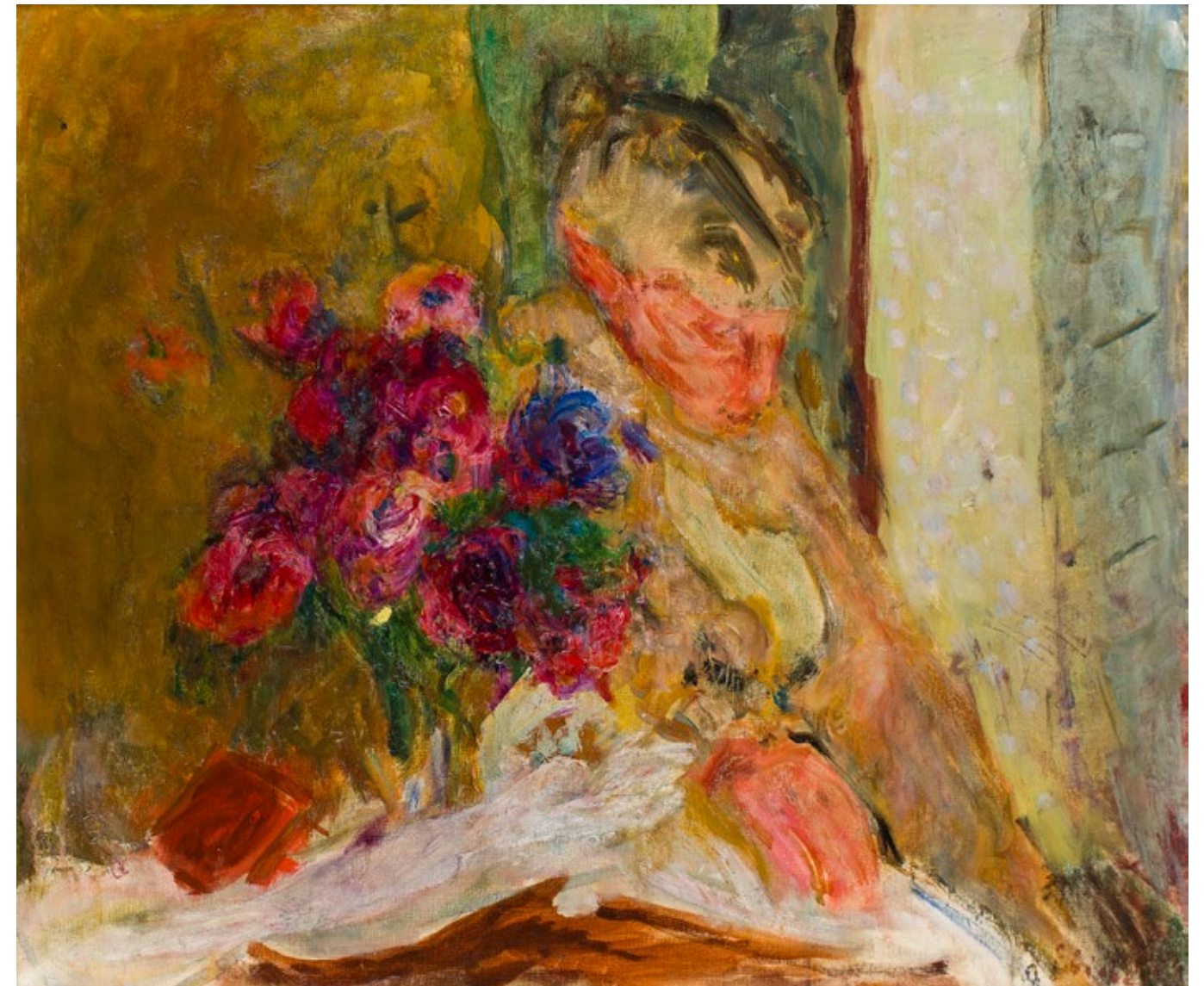
olej/płyta pilśniowa, 70 x 48,5 cm
sygnowany i opisany na odwrociu: 'ai miei cari amici | Luiza e Francesca Fesani | perché si ricordino di noi | Eugeniusz Eibisch'

VIII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PORTRET KOBIETY

olej/plótno, 59 x 70 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

IX.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

LEŻĄCA KOBIETA

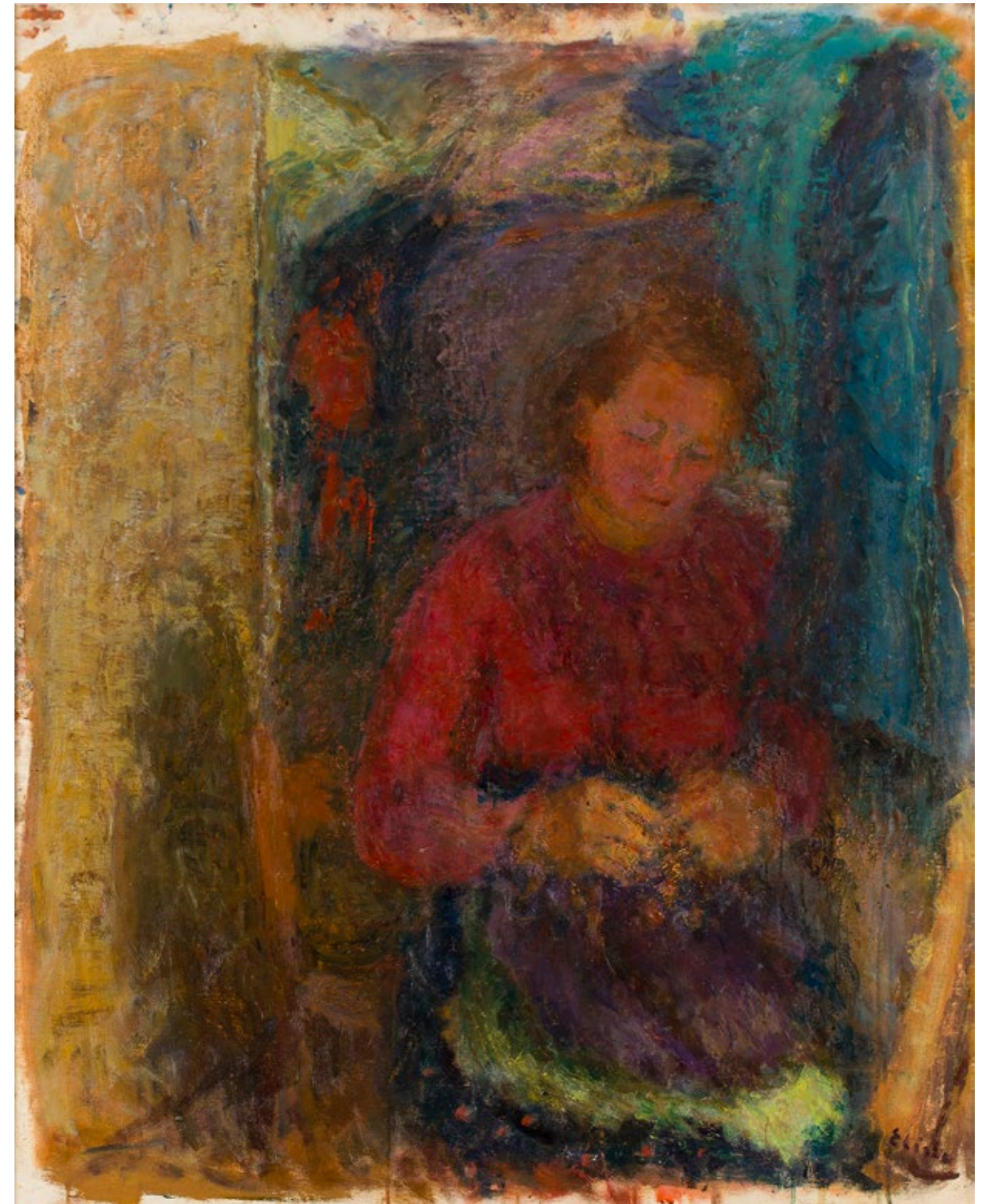
olej/ płótno, 79 x 100 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

X.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

KOBIETA ROBIĄCA NA DRUTACH

olej/ płótno, 100 x 80 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

BUKIET KWIATÓW NA ŁAWCE

olej/ płótno, 62 x 79,5 cm
sygnowany p.g.: "Ebiche"

XII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PARA POŚRÓD DRZEW

olej/ płótno, 65,5 x 83,5 cm
sygnowany l.d.: 'Eibisch'
sygnowany i opisany na odwrociu: 'Je suis tres heureux que l mon tableau restera chez l
Madame et Monsieur Fesani l puisque je les aime beaucoup. Eibisch',
na krośnie papierowa nalepka wystawowa Galleria d'Arte-Parma

XIII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

NA TARGU WARZYWNYM

olej/ płótno, 62,5 x 73,5 cm
sygnowany l.d.: 'Ebiche'

XIV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

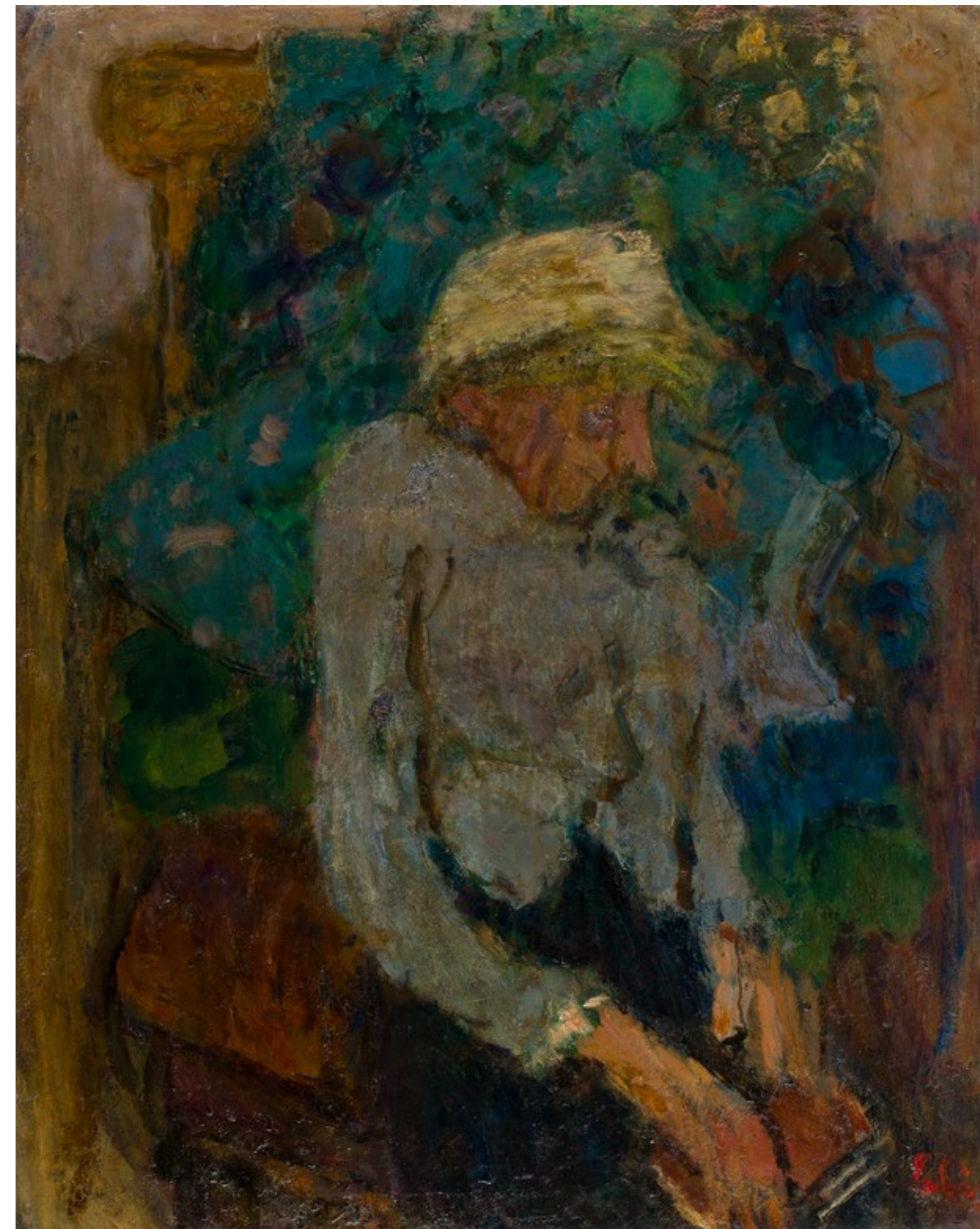
SIEDZĄCA STARUSZKA NA ZIELONYM TLE, OKOŁO 1978

olej/ płótno, 78,5 x 62,5 cm

sygnowany p.d.: 'Ebiche'

na odwrociu olejny szkic pejzażowy oraz sygnowany, datowany i opisany na odwrociu:

'Carissimi | Luisa, Francesco | e bambini - | quando io lavoro | a voi, io ho | impressione fare |
lavoro chez | mia cara | e famiglia | Eibisch | Parma 19/7/78'

XV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

BUKIET KWIATÓW NA STOLE

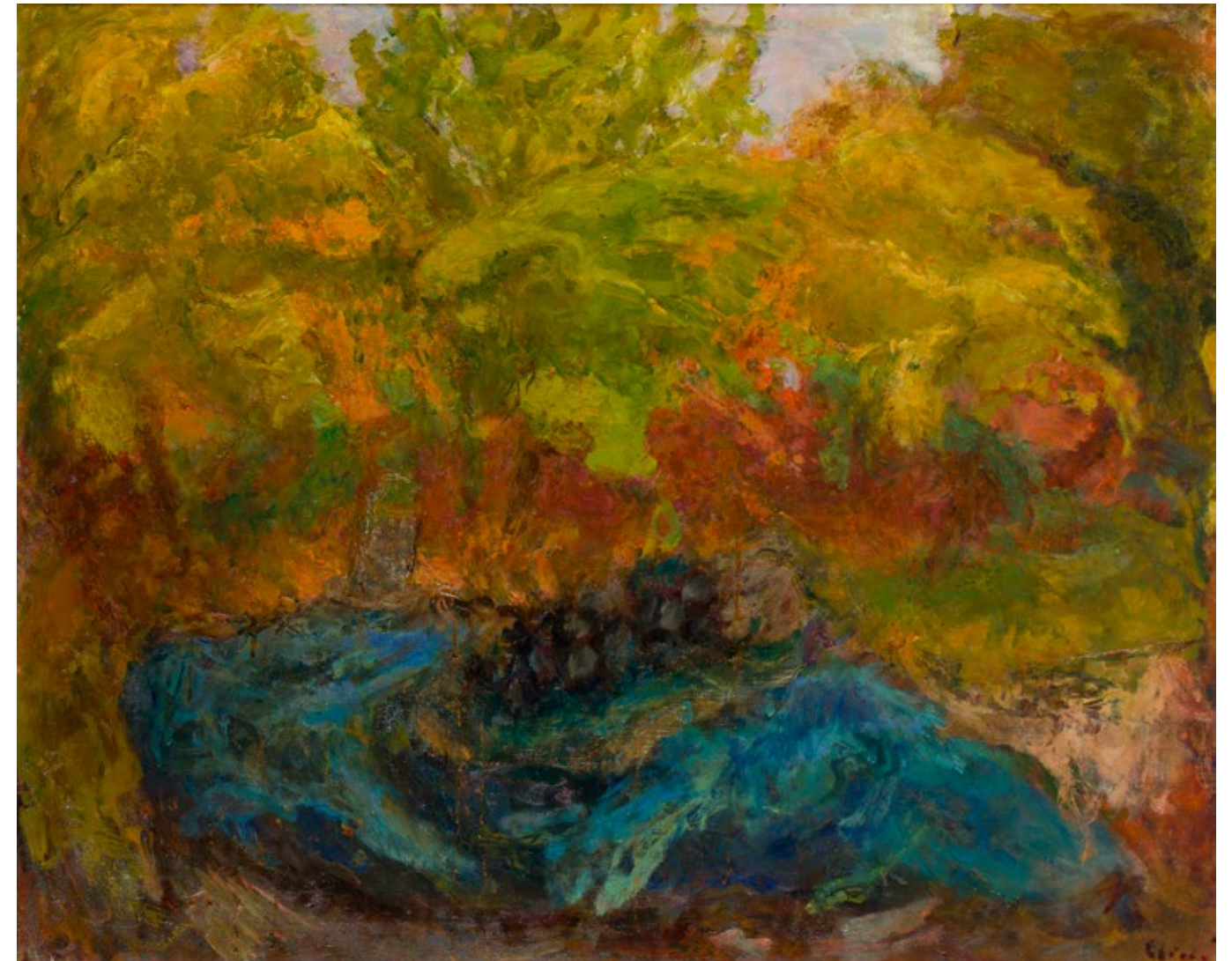
olej/ płótno, 70,5 x 80,5 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XVI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PEJZAŻ LEŚNY

olej/płótno, 81,5 x 101 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XVII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

MARTWA NATURA Z KWIATAMI WE WNĘTRZU

olej/ płótno, 81 x 101 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XVIII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

ŚPIĄCA KOBIETA Z MARTWĄ NATURĄ W TLE

olej/płótno, 77,5 x 98 cm
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XIX.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

KOBIETA Z JABŁKAMI

olej/płótno, 81,5 x 100,5 cm
sygnowany p.d.: "Ebiche"

EUGENIUSZ EIBISCH

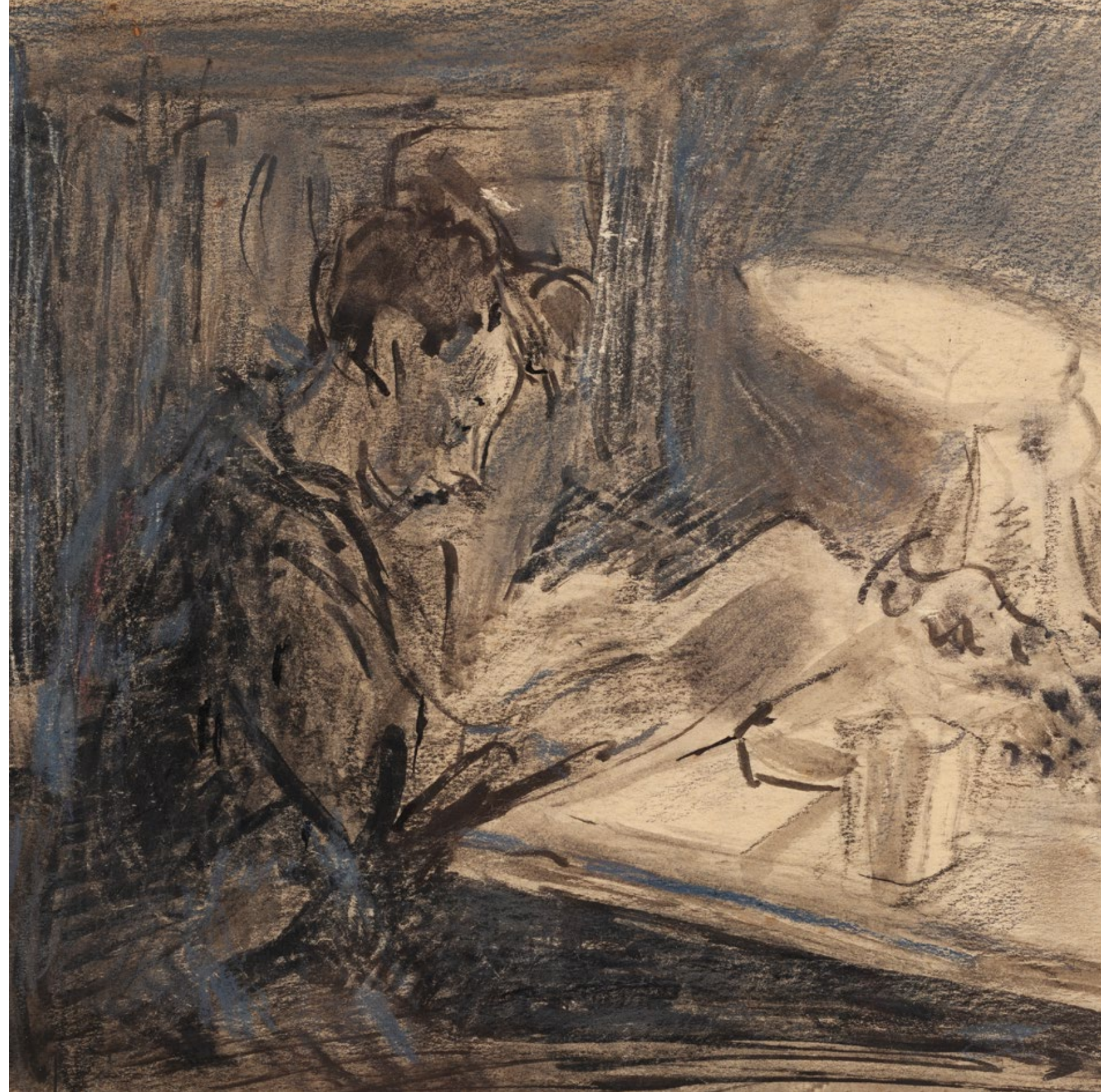
RYSUNEK JAKO AUTONOMICZNY JĘZYK TWÓRCZY

Prace Eugeniusza Eibischa na papierze, przez dekady funkcjonujące w cieniu jego dojrzałego malarstwa olejnego, zasługują na pełnoprawne miejsce w historii jego twórczości – jako zapis nie tylko procesu warsztatowego, lecz także jako obszar niezależnej i dojrzałej ekspresji artystycznej. Rysunki, szkice, notatki kompozycyjne czy studia figuralne stanowią integralną część jego języka plastycznego, który rozwijał się konsekwentnie od lat 20. XX wieku, zarówno w środowisku École de Paris, jak i w kontekście powojennego życia artystycznego Krakowa.

Cechą charakterystyczną jego rysunków jest płynność i pewność linii – Eibisch rysował miękko, bez zbędnych korekt, z gestem malarskim, który zdradzał jego

kolorystyczne podejście do formy. Często używał tuszu, a także ołówka i kredki, eksperymentując z fakturą papieru i światłocieniem. Prace te pokazują, jak rysunek – nawet najbardziej spontaniczny – mógł stać się dla niego formą malarskiego myślenia, przygotowując grunt pod późniejsze kompozycje olejne.

Wiele z jego szkiców nie posiada cech czysto użytkowych – nie są to „notatki” do obrazu. Część z nich stanowi pełnoprawne dzieła, często kompozycyjnie zamknięte, świadczące o wysokim poziomie formalnym i warsztatowym. Ich kameralność nie czyni ich mniej istotnymi – przeciwnie, ujawniają one wrażliwość artysty w najczystszej postaci.

XX.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PORT

tusz/papier, 30 x 38,5 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Eugeniusz Eibisch'
opisany długopisem p.d.: 'pour chers amis Madame et Prof. Fesani'

XXI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PIKADOR

węgiel, pastel/papier, 29 x 39 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

ZBIERANIE ZIEMNIAKÓW

pastel/papier, 23 x 31 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXIII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

KONCERT

akwarela, pastel/papier 31,5 x 42 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXIV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

OSIOŁEK

akwarela, tusz/papier, 20 x 28 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Eugeniusz Eibisch'

XXV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

PRZY STOLE

ołówek, tusz/papier 24 x 34,5 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXVI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

MUZYKANCY

tusz/papier 31 x 41 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Eibiche'

XXVII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

BOŻE NARODZENIE

kreda, węgiel/papier 22 x 28 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXVIII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

MACIERZYŃSTWO

węgiel/papier, 28 x 19 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXIX.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

SIEDZĄCA

tusz/papier 23 x 25 cm (w świetle passe partout)
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XXX.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

KOBIETY Z KOSZAMI NA GŁOWACH

akwarela, pastel/papier 23,5 x 28 cm (w świetle passe partout)
sygnowany p.d.: 'Eug. Eibisch'

XXXI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

TRĘBACZE

akwarela, węgiel/papier 20 x 27,5 cm (w świetle passe partout)
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XXXII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

SCENA ORIENTALNA

kreda, piórko, tusz/papier 23 x 25 cm (w świetle passe partout)
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XXXIII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

MACIERZYŃSTWO

kredka, ołówek/papier 24 x 15 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXXIV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

KWIATY

tusz/papier, 28 x 20 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

XXXV.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

AKT KOBIECY

akwarela, gwasz/papier 25,5 x 30 cm (w świetle passe partout)
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

XXXVI.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

AUTOPORTRET

tusz/papier 16,5 x 16 cm (w świetle passe partout)
sygnowany długopisem p.d.: 'Ebiche'

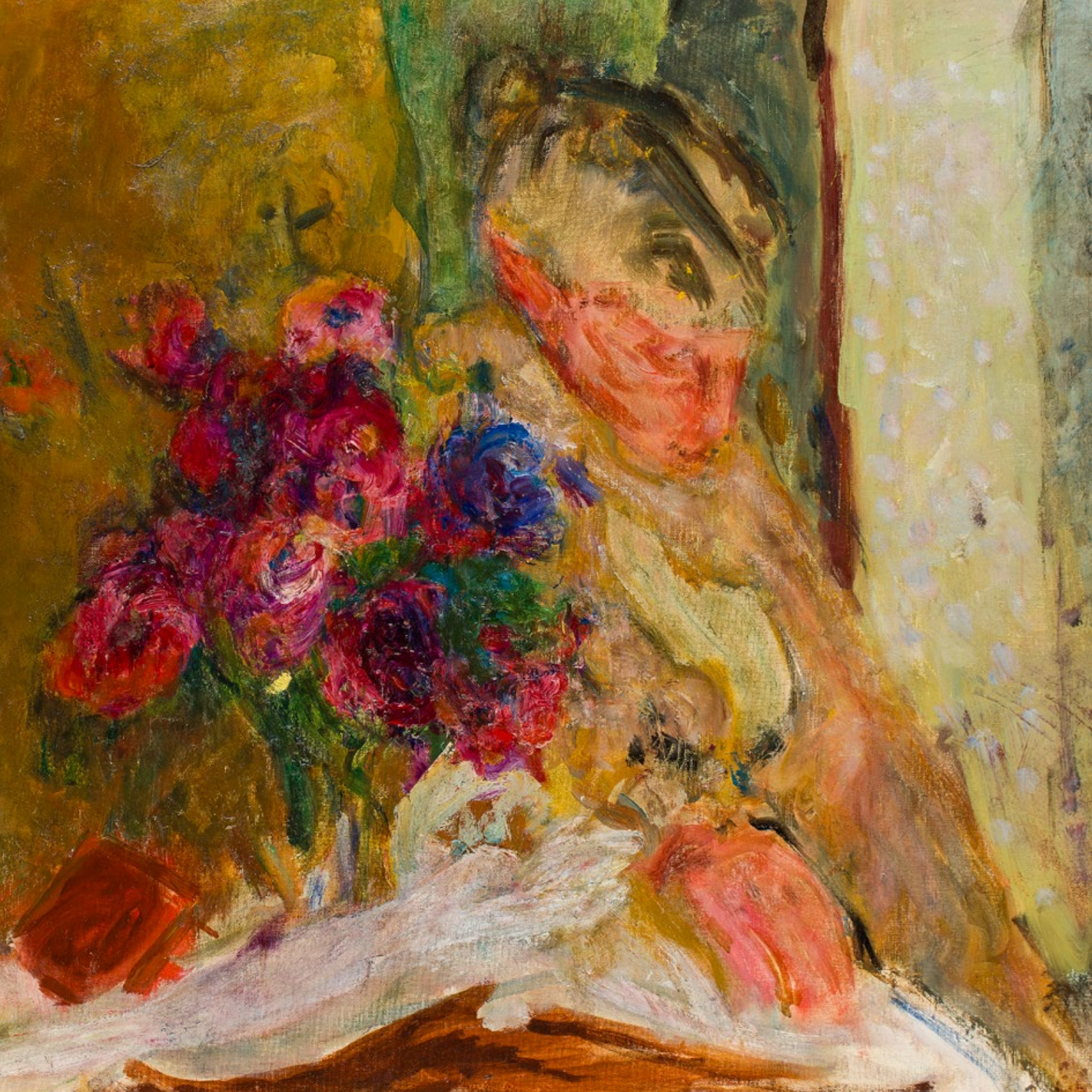

XXXVII.
EUGENIUSZ EIBISCH
1895-1987

CZYTAJĄCA

akwarela, kredka, ołówek/papier 18 x 22,5 cm (w świetle passe partout)
sygnowany p.d.: 'Ebiche'

EUGENIUSZ EIBISCH. PODRÓŻ WŁOSKA

4-22 SIERPNIA 2025

DESA UNICUM, WARSZAWA

KURATOR, REDAKCJA KATALOGU: TERESA SOLDENHOFF

OPRACOWANIE GRAFICZNE: ARKADIUSZ KOWALSKI

AUTORZY FOTOGRAFII OBRAZÓW: MARCIN KONIAK, MAREK KRZYŻANEK, ALINA MATYASH-LABANOVSKAYA

WYDAWCA:

DESA UNICUM S.A.

UL. PIĘKNA 1A, 00-477 WARSZAWA

TEL. +48 22 163 66 00

BIURO@DESA.PL

DESA

UNICUM